

KASBIY STANDART

Foydali qazilmalarni flotatsiya usulida boyitish

Reyestr raqami:

QR kod

I. Umumiy ma'lumotlar

1. Kasbiy standartning qo'llanilish sohasi: ushbu Kasbiy standart "Reagentlarni dozalovchi", "Reagentlarni erituvchi", "Flotator (flotatorchi)", "Filtrlovchi" kasblari bo'yicha xodimlarga malaka talablarini belgilash, ularning malakasini mustaqil baholash, ta'lim dasturlarini ishlab chiqish, shuningdek, tashkilotlarda inson resurslarini boshqarish sohasi va boshqa faoliyat yo'nalishlarida keng turda qo'llaniladi.

2. Ushbu Kasbiy standartda quyidagi asosiy tushunchalar va atamalar qo'llaniladi:

aniq maqsadga yo'naltirilgan, ammo institutsionallashtirilmagan (muayyan qoidalar va normalarni mujassamlashtirmagan), rasmiy yoki norasmiy ta'limdan ko'ra kamroq tashkillashtirilgan va tarkiblashtirilgan hamda oiladagi, ish joyidagi, yashash joyidagi va kundalik hayotdagi o'quv faoliyatini o'z ichiga olgan ta'lim shakli;

bilim – kasbiy faoliyat doirasidagi vazifalarni bajarish uchun zarur bo'ladigan, o'rganilgan va o'zlashtirilgan ma'lumotlar;

bo'tananing zichligi — bo'tana tarkibidagi qattiq zarralarning miqdorini ko'rsatuvchi atama;

drenajlash — donali mahsulotlardan suvli og'irlik kuchi ta'sirida suvsizlantiruvchi mahsulot va g'ovak to'siq orqali tabiiy filtrlanish;

filtrlash — mayda zarrali bo'tana va suspenziyalar tarkibidagi qattiq zarralarni g'ovak to'siq orqali bosim ostida filtrlab, suvni ajratib olish;

flotatsiya — mineral zarralar yuzasining fizik-kimyoviy xossalariidagi farqiga asoslanib boyitish usuli;

foydali qazilma — Mavjud texnik-iqtisodiy sharoitda xalq xo'jaligida yetarli samara bilan ishlatilishi mumkin bo'lgan tabiiy mineral moddalar;

foydali qazilmalarni boyitish — minerallarning o'zgarishlari bilan bog'liq bo'lmagan mexanik qayta ishlash;

g'alvir — dastlabki mahsulotini elovchi yuzada yirikligi bo'yicha ikki yoki undan ortiq sinflarga bo'lish uchun mo'ljallangan uskuna;

g'alvirlash — elaklovchi yuzalarda mahsulotlarni yirikligi bo'yicha sinflarga ajratish jarayonidir;

gidrosiklonlar — bo'tananing aylanma harakati natijasida hosil bo'ladigan markazdan qochma maydonda, mayda yanchilgan mahsulotlarning gidravlik tasniflanishi uchun mo'ljallangan uskuna;

ho'llanish — mineral zarralar yuzasining suv molekullari bilan molekulyar tortishish kuchi ta'sirida o'zaro birikish hodisasi;

informal ta'lim — aniq maqsadga yo'naltirilgan, ammo institutsionallashtirilmagan (muayyan qoidalar va normalarni mujassamlashtirmagan), rasmiy yoki norasmiy ta'limdan ko'ra kamroq tashkillashtirilgan va tarkiblashtirilgan hamda oiladagi, ish joyidagi, yashash joyidagi va kundalik hayotdagi o'quv faoliyatini o'z ichiga olgan ta'lim shakli;

informal ta'lim bilim — kasbiy faoliyat doirasidagi vazifalarni bajarish uchun zarur bo'ladigan, o'rganilgan va o'zlashtirilgan ma'lumotlar;

iqtisodiy faoliyat turi — savdo uchun mo'ljallangan mahsulot ishlab chiqarish (xizmat ko'rsatish) maqsadida u yoki bu turdagi resurslarni (uskunalar, mehnat, texnologiya va boshqalar) birlashtirishga asoslangan ishlab chiqarish jarayoni;

iqtisodiy faoliyat turi — savdo uchun mo'ljallangan mahsulot ishlab chiqarish (xizmat ko'rsatish) maqsadida u yoki bu turdagi resurslarni (uskunalar, mehnat, texnologiya va boshqalar) birlashtirishga asoslangan ishlab chiqarish jarayoni;

kasb — ko'nikma va bilimlarni talab qiladigan muayyan funksiyalar va vazifalarni bajarish bilan bog'liq bo'lgan faoliyat turi;

kasb — ko'nikma va bilimlarni talab qiladigan muayyan funksiyalar va vazifalarni bajarish bilan bog'liq bo'lgan faoliyat turi;

kasb xaritasi — kasb nomi, mehnat funksiyalari tavsifi, kasbga qo'yiladigan asosiy xususiyatlar va talablarni o'z ichiga olgan muayyan kasb to'g'risidagi tizimlashtirilgan ma'lumotlarni o'z ichiga olgan kasbiy standartning tarkibiy elementi;

kasb xaritasi — kasb nomi, mehnat funksiyalari tavsifi, kasbga qo'yiladigan asosiy xususiyatlar va talablarni o'z ichiga olgan muayyan kasb to'g'risidagi tizimlashtirilgan ma'lumotlarni o'z ichiga olgan kasbiy standartning tarkibiy elementi;

kasbiy standartlar reyestri — bu kasbiy standartlarning nomi, qamrab olingan kasblar, uni qabul qilishga oid qaror (buyruq) rekvizitlari hamda amal qilish muddatini o'z ichiga olgan tizimlashtirilgan ro'yxat;

kasbiy standartlar reyestri — bu kasbiy standartlarning nomi, qamrab olingan kasblar, uni qabul qilishga oid qaror (buyruq) rekvizitlari hamda amal qilish muddatini o'z ichiga olgan tizimlashtirilgan ro'yxat;

ko'nikma — mehnat vazifasi doirasida alohida yoki yakka harakatlarni jismoniy va aqliy jihatdan bajarish;

ko'nikma — mehnat vazifasi doirasida alohida yoki yakka harakatlarni jismoniy va aqliy jihatdan bajarish;

konsentrat — boyitilgan ruda;
maydalagichlar — rudalarni maydalashni amalga oshiradigan apparatlar;
maydalash — ruda bo'laklarining o'lchamlarini tashqi kuch ta'sirida kichraytirish;

mehnat funksiyasi — kasbiy faoliyat doirasida xodim tomonidan belgilangan natijaga erishish uchun amalga oshiriladigan mehnat vazifalari majmui;

mehnat funksiyasi — kasbiy faoliyat doirasida xodim tomonidan belgilangan natijaga erishish uchun amalga oshiriladigan mehnat vazifalari majmui;

mehnat harakatlari — xodimning mehnat predmeti bilan o'zaro ta'sirida muayyan mehnat natijasiga erishiladigan jarayon;

mehnat harakatlari — xodimning mehnat predmeti bilan o'zaro ta'sirida muayyan mehnat natijasiga erishiladigan jarayon;

mehnat vazifasi — mehnat funksiyasi doirasida xodimga yuklanadigan (topshiriladigan) ishning aniq turi;

mehnat vazifasi — mehnat funksiyasi doirasida xodimga yuklanadigan (topshiriladigan) ishning aniq turi;

norasmiy ta'lim — ta'lim xizmatlari taqdim etilishini ta'minlovchi shaxs yoki tashkilot tomonidan institutsionallashtirilgan (muayyan qoidalar va normalarni mujassamlashtiruvchi), aniq maqsadga yo'naltirilgan va rejalashtirilgan, shaxsni butun hayoti davomida o'qitishdagi rasmiy ta'limga qo'shimcha va (yoki) uning muqobil shakli;

norasmiy ta'lim — ta'lim xizmatlari taqdim etilishini ta'minlovchi shaxs yoki tashkilot tomonidan institutsionallashtirilgan (muayyan qoidalar va normalarni mujassamlashtiruvchi), aniq maqsadga yo'naltirilgan va rejalashtirilgan, shaxsni butun hayoti davomida o'qitishdagi rasmiy ta'limga qo'shimcha va (yoki) uning muqobil shakli.

quyiltirish — bo'tana tarkibidagi qattiq zarralarni og'irlik kuchi yoki markazdan qochma kuch ta'sirida cho'ktirib, suyuq fazani ajratib olish;

ruda — tarkibida kerakli metallar bo'lgan tog' jinslari;

shlyuz — to'g'ri to'rtburchak kesimiga, uncha katta bo'lmagan qiyalikka ega tarnovcha;

suspenziya — yuqori zichlikdagi mayin zarralarning suv bilan mexanik aralashmasi;

yanchish — foydali qazilmalarni tashqi kuchlar ta'sirida yopiq hajmlarda talab qilinadigan yiriklikkacha kichraytirish yoki minerallarning yuzasini ochish maqsadida amalga oshiriladigan jarayon.

3. Kasbiy standartni ishlab chiqishga asos bo'lgan normativ-huquqiy hujjatlar:

O'zbekiston Respublikasining 2016-yil 22-sentabrdagi "Mehnatni muhofaza qilish to'g'risidagi"gi O'zbekiston Respublikasi qonuniga o'zgartirish va qo'shimchalar kiritish haqida" gi O'RQ-410-son qonuni;

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2024-yil 16-oktabrdagi "Kasbiy ta'limda malakali kadrlar tayyorlash tizimini yanada takomillashtirish va xalqaro ta'lim dasturlarini joriy qilish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-158-son farmoni;

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 2-dekabrdagi "2030-yilgacha O'zbekiston Respublikasining "yashil" iqtisodiyotga o'tishiga qaratilgan islohotlar samaradorligini oshirish bo'yicha chora-tadbirlar to'g'risida"gi PQ-436-son qarori;

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2024-yil 30-sentabr "O'zbekiston Respublikasi milliy malaka tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi PQ-345-son qarori;

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2016-yil 24-avgust "Iqtisodiy faoliyat turlarini tasniflashning xalqaro tizimiga o'tish chora-tadbirlari to'g'risida"gi 275-son qarori, O'zMSt 640:2025 (IFUT-2.1);

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2023-yil 14-iyuldagi "O'n sakkiz yoshga to'lmagan shaxslarning mehnatidan foydalanilishi taqiqlangan og'ir ishlarning hamda zararli yoki xavfli mehnat sharoitlaridagi ishlarning ro'yxatini tasdiqlash to'g'risida"gi 290-son qarori;

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2025-yil 17-iyundagi "O'zbekiston Respublikasi milliy malaka tizimini tartibga solishga qaratilgan ayrim normativ-huquqiy hujjatlarni tasdiqlash to'g'risida"gi 369-son qarori;

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2025-yil 10-oktabrdagi "Imtiyozli shartlarda pensiyaga chiqish huquqini beruvchi ishlab chiqarishlar, muassasalar, ishlar, kasblar, lavozimlar va ko'rsatkichlarning ro'yxatini hamda ushbu ro'yxatga o'zgartirish va qo'shimchalar kiritish tartibi to'g'risidagi nizomni tasdiqlash haqida"gi 637-son qarori;

O'zMSt 641:2025 Mashg'ulotlarning milliy klassifikatori (MMK-2025).

4. Ushbu Kasbiy standartda quyidagi qisqartirishlar qo'llaniladi:

TMR – Tarmoq malakalar ramkasi;

IFUT — Iqtisodiy faoliyat turlari umumdavlat tasniflagichi;

t/r – tartib raqami.

II. Kasbiy standartning pasporti

1.	Kasbiy standartning nomi:	Foydali qazilmalarni flotatsiya usulida boyitish	
2.	Kasbiy faoliyatning asosiy maqsadi:	Rudani kimyoviy va fizik jarayonlar yordamida tarkibidagi qimmatli minerallarni ajratish, ularning sifatini oshirish va maksimal darajada qayta tiklanishini ta'minlash	
3.	IFUT bo'yicha seksiya, bo'lim, guruh, sinf va kichik sinf:	B Seksiyasi: Tog'-kon sanoati va ochiq konlarni ishlash 07 Metall rudalarini qazib olish 07.2 Rangli metallar rudalarini qazib olish 07.29 Boshqa rangli metallar rudalarini qazib olish 07.29.0 Boshqa rangli metallar rudalarini qazib olish	
4.	Kasbiy standartning qisqacha mazmuni:	Foydali qazilmalarni ularning fizik-kimyoviy xossalariga ko'ra ajratish usuli bo'lib, ruda maydalanib, maxsus reagentlar qo'shilgan pulpa holida flotatsiya kameralarida qayta ishlanadi. Havo pufakchalari yordamida qimmatli minerallar ko'pik yuzasiga ko'tariladi, keraksiz jinslar esa pastga cho'kadi. Natijada boyitilgan konsentrat va chiqindi (qoldiq) hosil bo'ladi. Ushbu jarayon yuqori miqdorda qimmatli mineral olish, metallning tiklanish darajasini oshirish va ishlab chiqarish jarayonining samaradorligini ta'minlashga qaratilgan	
5	Kasblar ro'yxati va malaka darajasi:	Kasblar kodi va nomi:	TMR dagi malaka darajasi:
		75420008 Reagentlarni dozalovchi	2
		81121030 Reagentlarni erituvchi	2
		81121008 Flotator (flotatorchi)	3
		81121007 Filtrllovchi	3

III. Kasbiy faoliyat turining funksional xaritasi

Kasblar		Mehnat funksiyalari		Mehnat vazifalari	
T/r	Kodi va nomi	Kodi	Nomi	Kodi	Nomi
1	75420008 Reagentlarni dozalovchi	A1.2	Reagent eritmalarini tayyorlash va dozalash jarayonlarini olib borish	A1.01.2	Reagentlarni uzatish va dozalashga xizmat qiluvchi barcha uskuna hamda mexanizmlarning texnik holatini baholash va ularni ishlab chiqarish jarayoniga tayyorlash
				A1.02.2	Reagentlarni yetkazib berish va dozalash tizimiga kiruvchi uskunalarga muntazam texnik xizmat ko'rsatish
				A1.03.2	Reagent eritmalarini tayyorlash, ularni dozalash va ushbu jarayonlarni texnologik talablar asosida boshqarish
2	81121030 Reagentlarni erituvchi	B1.2	Reagentlari eritmalarini tayyorlash ishlari	B1.01.2	Reagentlarni eritish uchun tayyorgarlik va yordamchi ishlarni olib borish
				B1.02.2	Reagentlarni eritish ishlarini tashkil etish
3	81121008 Flotator (flotatorchi)	D1.3	Foydali qazilmalarni flotatsiya usulida boyitish ishlarini tashkil etish	D1.01.3	Ish joyini va uskunalarni ishga tayyorlash
				D1.02.3	Foydali qazilmalarni flotatsiya usulida boyitish uskunalariga xizmat ko'rsatish
				D1.03.3	Foydali qazilmalarni flotatsiya usulida boyitish texnologik jarayonini boshqarish
4	81121007 Filtrlovchi	E1.3	Foydali qazilmalarni filtrlash jarayonlarini olib borish	E1.01.3	Kichik hajmdagi bo'tanalarni filtrlash
				E1.02.3	Uzluksiz ishlovchi vakuum-filtrlarda, diskli filtrlarda va filtrlash yuzasi 100 m ² gacha bo'lgan filtr-presslarda filtrlash
				E1.03.3	Avtomatik ishlovchi svechali filtrda, filtrlash yuzasi 100 m ² dan 200 m ² gacha bo'lgan diskli filtrlarda, 100 m ² dan 500 m ² gacha bo'lgan filtr-presslarda bo'tanalarni filtrlash
				E1.04.3	Filtrlash yuzasi 200 m ² katta bo'lgan diskli filtrlarda, 500 m ² katta bo'lgan o'lchov vositalari va avtomatik vositalar bilan jihozlangan filtr-presslarda bo'tanalarni filtrlash

Kasbning nomi:	Reagentlarni dozalovchi	
Mashg'ulot nomining kodi:	75420	
TMR bo'yicha malaka darajasi:	2	
Malakani baholashga qo'yiladigan talablar:	Malakani baholash tavsiya etiladi	
Ish staji (amaliy tajriba)ga qo'yilgan talablar:	Ish staji talab etilmaydi	
Layoqatiga va shaxsiy kompetensiyalarga qo'yilgan talablar:	Kamida 18 yoshga to'lgan shaxslar; mehnat muhofazasi, sanoat va texnika xavfsizligi, sanoat sanitariyasi me'yoriy talablari, favqulodda vaziyatlar, yong'in va elektr xavfsizligi talablari bo'yicha bilimlarni sinovdan o'tgan bo'lishi. dastlabki va davriy tibbiy ko'rikdan o'tgan bo'lishi; mustaqil ishlash uchun ruxsatga ega bo'lishi; mehnat intizomi va mas'uliyat; e'tibor va aniqlik; sodda texnik topshiriqlarni tushunish; xavfsizlik qoidalariga rioya qilish; jamoada ishlash ko'nikmasi; intizom va ish madaniyati; ko'rsatmalarni qabul qilish va ularga amal qilish; stressli holatlarda vazminlik; o'rganishga ochiqlik.	
Ta'lim darajasiga qo'yilgan talablar:	umumiy o'rta ta'lim tayanch o'rta ta'lim	
Norasmiy va informal ta'lim bilan bog'liqligi:	norasmiy (informal) yoki amaliy tajribaning ta'lim natijalarini malakani baholash markazlari tomonidan mustaqil baholanganligi	
Kasbiy standartlar reyestrda mavjudligi:	ish joyida qisqa muddatli o'qitish (instruktaj) yoki qisqa muddatli kurslar yoki amaliy tajriba	
Kasbning boshqa mumkin bo'lgan nomlari:	2-4 razryadli Reagentlarni dozalovchi	
Boshqa kasblar bilan aloqadorligi:	TMR bo'yicha malaka darajasi:	Kasbning nomi:
	2	Reagentlarni erituvchi
	3	Flotator (flotatorchi)
Mehnat funksiyalarining tasnifi		
Kodi va nomi	Mehnat vazifasi	
A1.2 - Reagent eritmalarini tayyorlash va dozalash	A1.01.2 - Reagentlarni uzatish va dozalashga xizmat qiluvchi barcha uskuna	O'qitish natijalari
		Mehnat harakatlari:
		1. Smena qabul qilish va topshirish paytida ish joyining holati, xizmat ko'rsatilayotgan uskunalardagi nosozliklar va ularni bartaraf etish bo'yicha ko'rilgan choralar haqida ma'lumot olish.

jarayonlarini olib borish	hamda mexanizmlarning texnik holatini baholash va ularni ishlab chiqarish jarayoniga tayyorlash	2. To'siqlar holatini, ishchi aloqa vositalari, signalizatsiya, blokirovka tizimlari, favqulodda holatda foydalaniladigan asbob-uskunalar, yong'in o'chirish jihozlari va shaxsiy himoya vositalarining to'g'ri ishlashini tekshirish.
		3. To'yintirgichlar, reagent quvurlari, tashuvchi va dozlovchi uskunalarning sozligi hamda ishonchli ekspluatatsion holatini tekshirish
		4. Reagentlarni avtomatik dozlash mexanizmlari va tizimlarining holatini tekshirish
		5. Reagent bo'limidagi konditsionerlar va ventilyatsiya tizimlarining samaradorligi va ishonchliligini nazorat qilish
		6. Ishlab chiqarish vazifalarini bajarish uchun zarur bo'lgan asbob-uskunalar va moslamalarning mavjudligi va to'liqligini tekshirish.
		7. Reagent bo'limidagi asosiy ish joylarida to'kilgan moddalar va changni tozalash
		8. Reagentlarni turli xil qoplama va saqlash idishlarida qabul qilish, tushirish va omborga saqlash uchun joylashtirish
		Ko'nikmalar:
		Reagent bo'limi uskunalaridagi agregat va mexanizmlarning nosozliklarini vizual (chamalab) aniqlash
		Nazorat-o'lchov asboblarning o'lchash aniqligini tekshirish
		To'yintirgichlar, reagent quvurlari, tashuvchi va dozlovchi mexanizmlar, hamda reagentlarni avtomatik dozlash tizimlarining butunligi va shikastlanmaganligini nazorat qilish
		Xizmat ko'rsatilayotgan uskuna tarkibidagi alohida agregat va mexanizmlarda yuzaga kelgan nosozliklarni aniqlash.
		Reagentlarni avtomatik dozlash tizimlari faoliyatidagi o'zgarishlar va ishlashdagi nosozliklarni aniqlash.
		Foydalanilayotgan uskunalarni xizmat ko'rsatish jarayonida tozalash va rejali (reglament) ishlarni xavfsiz bajarish
		Avariya holatlarida shaxsiy himoya vositalari, yong'in o'chirish vositalari hamda favqulodda holatlar uchun mo'ljallangan asbob-uskunalaridan to'g'ri foydalanish.
		Reagentlar dozirovkasi operatorining ish joyidagi maxsus dasturiy ta'minotdan foydalanish ko'nikmasiga ega bo'lish
		Jabrlanganlarga birinchi yordam ko'rsatish
		Bilimlar:
		Reagentlarning vazifasi va xususiyatlari
		Reagent quvurlari sxemasi va reagentlarni uzatish joylari

		Dozalash bo'limidagi asosiy va yordamchi uskunalarning tuzilishi, ishlash prinsipi hamda texnik ekspluatatsiya qoidalari
		Reagent bo'limidagi asosiy agregatlar va uzellarga texnik xizmat ko'rsatish hamda ekspluatatsiya qilish bo'yicha ishlab chiqarish-texnik yo'riqnomalari
		Reagentlarni hisobga olish va saqlash qoidalari
		Reagentlar konsentratsiyasini aniqlash usullari
		Shartli signalizatsiya tizimlari va xizmat ko'rsatiladigan uskunalarning tuzilishi
		Avtomatik tizimlar yordamida belgilangan dozalanish rejimlarini o'rnatish va hisoblash usullari
		Nazorat-o'lchov asboblari tuzilishi va qo'llanilishi
		Idishlardagi reagentlar sathini o'lchash usullari
		Ish joylarida belgilangan tozalik, yoritish, yong'in xavfsizligi va elektr xavfsizligi talablari
		Reagent bo'limida avariylarni lokalizatsiya qilish va oqibatlarini bartaraf etish bo'yicha tadbirlar rejasi
		Mehnatni muhofaza qilish, sanoat xavfsizligi, ekologik va yong'in xavfsizligi talablari
		Shaxsiy himoya vositalaridan, yong'in o'chirish vositalaridan va favqulodda vaziyatlarda asbob-uskunalaridan foydalanish qoidalari
		Jabrlanganlarga birinchi yordam ko'rsatish qoidalari
	A1.02.2 - Reagentlarni yetkazib berish va dozalash tizimiga kiruvchi uskunalarga muntazam texnik xizmat ko'rsatish	Mehnat harakatlari:
		1. Smenani topshirish (qabul qilish) vaqtida xizmat ko'rsatilayotgan uskunalarning holati, ishlashdagi nosozliklar va ularni bartaraf etish bo'yicha ko'rilgan choralar haqida ma'lumot olish (ma'lumot berish)
		2. Reagentlarni dozalanishini avtomatik boshqarish tizimlari va uskunalarga texnik xizmat ko'rsatish hamda ta'mirlash jarayonida yordamchi ishlarni bajarish.
		3. Reagentlarni dozalash jarayonlarini boshqarish tizimlari va uskunalarini ta'mirlashga tayyorlash
		4. Ish joylarini chang va to'kilgan materiallarni qo'lda tozalash
		5. Reagentlarni saqlash idishlari va to'yintirgichlar baklarini erimaydigan cho'kmalardan davriy tozalash
		6. Ishlab chiqarish vazifalarini bajarish uchun zarur bo'lgan asbob-uskunalar va moslamalarning mavjudligini tekshirish hamda ularni ishga tayyorlash
		7. Mehnatni muhofaza qilish va yong'in xavfsizligi vositalari holatini, yoritish, ishlab chiqarish signalizatsiyasi, aloqa vositalari holatini, mexanizmlarni to'xtatish va bloklash tizimlarining holatini tekshirish
		8. Xizmat ko'rsatilayotgan uskunalaridagi nosozliklarni bartaraf etish bo'yicha ta'mirlash ishlarida va ta'mirdan tashqari davriy texnik xizmat ko'rsatishda ishtirok etish

		9. Uskunalarni moylash
		10. Reagentlarni dozalanish jarayonlarini boshqarish tizimlari va texnologik uskunalarni ta'mirlash ishlari tugallangandan so'ng qabul qilib olish
		Ko'nikmalar:
		Reagentlar bo'limidagi to'yintirgichlar, reagent quvurlari, tashuvchi (yetkazuvchi), dozalovchi va boshqa mexanizmlarning holati va ishga yaroqliligini vizual tekshirish
		Reagentlarni dozalovchi agregatlar, qismlar va tizimlarda oddiy ta'mirlash ko'nikmasi
		Reagentlar bo'limining tashish tizimlaridagi uskuna va moslamalarning ishdan chiqish sabablarini aniqlash va bartaraf etish
		Ishlab chiqarish va ekologik xavfsizlikni ta'minlovchi apparatlar va qurilmalarning ishonchli ishlashini vizual tekshirish
		Ish o'rni dasturiy ta'minotidan foydalanish
		Shaxsiy himoya vositalaridan, yong'in o'chirish vositalaridan va favqulodda vaziyatlarda asbob-uskunalaridan foydalanish
		Jabrlanganlarga birinchi yordam ko'rsatish
		Bilimlar:
		Reagentlar bo'limi uskunolari va mexanizmlarining tuzilishi, ishlash prinsipi va ulardan foydalanish qoidalari
		Uskunalaridagi nosozliklarning sabablari va ularni bartaraf etish usullari
		Mexanizmlarni moylash tizimlari, moylash materiallari turlari va ularni qo'llash qoidalari
		Reagentlar bo'limi uskunalaridan foydalanish va texnik xizmat ko'rsatish bo'yicha ishlab chiqarish-texnik yo'riqnomalar
		Shartli signalizatsiya tizimlari va xizmat ko'rsatiladigan uskunalarning tuzilishi
		Nazorat-o'lchov asboblari tuzilishi va qo'llanilish tartibi
		Reagent bo'limida avariylarni lokalizatsiya qilish va oqibatlarini bartaraf etish bo'yicha tadbirlar rejasi
		Reagent bo'limida mehnat muhofazasi, sanoat, ekologik va yong'in xavfsizligi talablari
		Reagent dozalovchi ish joyining dasturiy ta'minoti
		Shaxsiy himoya vositalaridan, yong'in o'chirish vositalaridan va favqulodda vaziyatlarda asbob-uskunalaridan foydalanish qoidalari
		Jabrlanganlarga birinchi yordam ko'rsatish qoidalari
	A1.03.2 - Reagent eritmalarini	Mehnat harakatlari:
		1. Smenani qabul qilish va topshirishda ishlab chiqarish vazifasi, smena davomida asosiy texnologik jarayonning

	tayyorlash, ularni dozalash va ushbu jarayonlarni texnologik talablar asosida boshqarish	belgilangan rejimlaridan og'ish holatlari va ko'rilgan choralar haqida ma'lumot olish va berish
		2. Xizmat ko'rsatiladigan uskunalarning ishga tayyorligini tekshirish
		3. To'yintirgichlarga, reagent tashuvchi quvurlarga, tashuvchi, dozalovchi va boshqa mexanizmlarga xizmat ko'rsatish hamda ularning uzluksiz ishlashini ta'minlash
		4. Keltirilgan eritmalar va reagentlarni sarf bochkalariga, ta'minlash nuqtalariga taqsimlash va tashish
		5. Ko'p komponentli eritmalar va zaharli moddalar eritmalarini tayyorlash va dozalash
		6. Eritmalar konsentratsiyasi va reagentlar miqdorini nazorat o'lchovlarini o'tkazish
		7. Reagentlar sarfini hisobga olish
		8. Vaqt birligi ichida qayta ishlanayotgan rudaning har bir tonnasi uchun saflanayotgan reagent eritmasi hisobini yuritish
		9. Eritmalar va reagentlarni belgilangan konsentratsiyada tayyorlash
		10. Reagentlarni avtosisternalarga quyish
		11. Sisternalardan kuchli ta'sir qiluvchi zaharli moddalarning to'kilish
		12. Yuk ko'tarish mashinalari yordamida o'ramli va donador yuklarni tushirish tartibi
		13. Xizmat ko'rsatilayotgan uskunalarning ishlashida nosozliklarni aniqlash va bartaraf etish
		14. Turli xil idishlar va saqlash sig'imlaridan reagentlarni qabul qilish, tushirish va omborga joylashtirish
		15. Reagentlarni saqlash sig'imlarida va to'yintirgich baklarida erimay qolgan cho'kindilardan davriy tozalash
		16. Reagentlar dozalovchi ish joyining jurnalini va hisob hujjatlarini yuritish
		17. Nazorat-o'lchov asboblari ko'rsatkichlari va idishlardagi reagentlarning nazorat o'lchovlariga asoslangan holda kelib tushgan va jo'natilgan reagentlar hisobini yuritish
		Ko'nikmalar:
		Reagentlarning zichligini nazorat qilish
		Reagentlarni dozalash jarayonini nazorat qilish
		Konveyerlarning ishchi holatida tashilayotgan materiallardan namuna olish
		Ohak bo'tanasi sifatini aniqlash
		Reagentlarni dozalash aniqligini baholash
		Xizmat ko'rsatilayotgan uskunaning parametrlarini sozlash
		Asboblar ko'rsatkichlarini kuzatib borish

		Reagentlar hisobini yuritish bo'yicha hujjatlarni rasmiylashtirish
		Ish joyida to'siqlar va himoya qoplamalarining sozligini, aloqa vositalari, ishlab chiqarish signalizatsiyasi, jamoaviy va shaxsiy himoya vositalari hamda yong'in o'chirish vositalarining ishchi holatini baholash
		Ish joylarining tozaligi, yoritilganligi, yong'in xavfsizligi va elektr xavfsizligini belgilangan talablarga mosligini baholash
		Shaxsiy himoya vositalaridan, yong'in o'chirish vositalaridan va favqulodda vaziyatlarda qo'llaniladigan asbob-uskunalaridan foydalanish
		Reagent dozalovchi ish joyining dasturiy ta'minotidan foydalanish
		Jabrlanganlarga birinchi yordam ko'rsatish
		Bilimlar:
		Reagentlarning vazifasi va xossalari
		Reagent quvurlari sxemasi va reagentlarni berish nuqtalari
		Reagentlarni hisobga olish va saqlash qoidalari
		Reagentlar bo'limi apparatlari va mashinalarning tuzilishi, ishlash prinsipi va ekspluatatsiya qilish qoidalari
		Reagentlar bo'limi uskunalarining ishga tushirish moslamalari va avariya o'chirgichlarining blokirovka sxemalari
		Reagentlar konsentratsiyasini aniqlash usullari
		Shartli signalizatsiya va xizmat ko'rsatiladigan uskunalarining tuzilishi
		Avtomatik tizimlar yordamida hisob-kitoblar qilish va belgilangan dozalash rejimlarini o'rnatish usullari
		Nazorat o'lchov asboblarning vazifasi
		Reagentlar darajasini idishlarda o'lchash usullari
		Moddiy resurslarni tejash va oqilona foydalanish rejimi
		Ish bajarishda energiya, xom ashyo va materiallar sarfi me'yorlari
		Reagent bo'limida avariylarni lokalizatsiya qilish va oqibatlarini bartaraf etish bo'yicha tadbirlar rejasi
		Mehnatni muhofaza qilish, sanoat xavfsizligi, ekologik va yong'in xavfsizligi talablari
		Ish o'zni dasturiy ta'minotidan foydalanish
		Shaxsiy himoya vositalaridan, yong'in o'chirish vositalaridan va favqulodda vaziyatlarda asbob-uskunalaridan foydalanish
		Jabrlanganlarga birinchi yordam ko'rsatish
	Mas'uliyat va mustaqillik:	1. Ish joyini va ish joyi atrofidagi hududlarni xavfsizlik talablariga muvofiq tayyorlaydi
		2. Mehnat muhofazasi va xavfsizlik texnikasi talablariga muvofiq ishlarni olib boradi

		3. Ish qurollari va uskunalarning soz holatda ishlashini ta'minlaydi
		4. Reagentlarni dozalash uskunalarini soz holatda ishlatadi
		5. Belgilangan texnologik rejimga muvofiq reagent eritmalarni tayyorlaydi
		6. Reagentlar to'g'ri tanlaydi va tayyorlaydi
Texnik va/yoki texnologik talab		Ish jarayonida zarur asbob uskunalar, materiallar hamda jihozlardan xavfsiz va samarali foydalanish; talab darajasida shaxsiy himoya vositalaridan foydalanish; foydali qazilmalarni boyitish texnologik jarayonni bilish; reagentlarni dozalash va tayyorlash uskunalarining ishlash prinsipini bilish; belgilangan tarkibdagi reagent eritmalarini tayyorlash; reagent eritmalarini konsentratsiyasini va ularning foydali qazilmalar ajratib olishga ta'sirini bilish; reagentlarni dozalash uskunalarini dozalash uskunalarini sozlash, rostlash va boshqarish; texnologik jarayonlarni boshqarish.

Kasbning nomi:	Reagentlarni erituvchi	
Mashg'ulot nomining kodi:	81121	
TMR bo'yicha malaka darajasi:	2	
Malakani baholashga qo'yiladigan talablar:	Malakani baholash tavsiya etiladi	
Ish staji (amaliy tajriba)ga qo'yilgan talablar:	Talab etilmaydi	
Layoqatiga va shaxsiy kompetensiyalarga qo'yilgan talablar:	Kamida 18 yoshga to'lgan shaxslar. Mehnat muhofazasi, sanoat va texnika xavfsizligi, sanoat sanitariyasi me'yoriy talablari, favqulodda vaziyatlar, yong'in va elektr xavfsizligi talablari bo'yicha bilimlarni sinovdan o'tgan bo'lishi. Dastlabki va davriy tibbiy ko'rikdan o'tgan bo'lishi; Mustaqil ishlash uchun ruxsatga ega bo'lishi; rahbarlariga o'z vaqtida va to'g'ri ma'lumotlarni taqdim etish; o'z bilimi, tajribasi va vakolati doirasida qarorlar qabul qilish; belgilangan vazifalarni ish vaqtidan unumli va oqilona foydalangan holda bajarish; mehnatni muhofaza qilish va xavfsizlik texnikasi, atrof-muhitni muhofaza qilish, sanitariya-gigiyena, yong'in va elektr xavfsizligi qoidalariga rioya qilish; o'z tajribasini hamkasblari bilan bo'lishish; jamoaga bilan inoq ishlash; o'z vazifalariga bog'liq yangilik va innovatsiyalarni kuzatib borish, o'zlashtirish va joriy qilish. e'tibor va aniqlik; stressli holatlarda vazminlik; o'rganishga ochiqlik.	
Ta'lim darajasiga qo'yilgan talablar:	umumiy o'rta ta'lim tayanch o'rta ta'lim	
Norasmiiy va informal ta'lim bilan bog'liqligi:	ish joyida qisqa muddatli o'qitish (instruktaj) yoki qisqa muddatli kurslar yoki amaliy tajriba	
Kasbiy standartlar reyestrda mavjudligi:		
Kasbning boshqa mumkin bo'lgan nomlari:	3-razryadli Reagentlarni erituvchi	
Boshqa kasblar bilan aloqadorligi:	TMR bo'yicha malaka darajasi:	Kasbning nomi:
	2	Reagentlarni dozalovchi
	3	Flotator (flotatorchi)
Mehnat funksiyalarining tasnifi		
Kodi va nomi	Mehnat vazifasi	
B1.01.2 - Reagentlari	B1.01.2 - Reagentlarni	O'qitish natijalari
		Mehnat harakatlari:

eritmalarini tayyorlash ishlari	eritish uchun tayyorgarlik va yordamchi ishlarni olib borish	1. Smenani qabul qilishda va topshirishda ishlab chiqarish topshiriqlari, ish o'rne holati, xizmat ko'rsatiladigan uskunalardagi nosozliklar va ularni bartaraf etish bo'yicha qilingan ishlar bo'yicha ma'lumot olish va ma'lumot berish 2. Gazga qarshi niqob (protivogaz), himoya ko'zoynagi, rezina qo'lqop, rezina etik kabi shaxsiy himoya vositalarini tekshirish 3. Ovoz signalizatsiyasini ishlashini tekshirish 4. Changlarda reagentlar darajasini, me'yorini ko'rsatuvchi yorug'lik signalizatsiyasini tekshirish 5. Reagent tayyorlash bo'limiga kirganda shamollatish tizimini ishga tushirish 6. Sexdagi shamollatish tizimining ishlashini tekshirish 7. Reagent aralashmasi yoki quruq reagent kukunlari to'kilmaganligi, ish o'rne tozaligini tekshirish 8. Ish o'rnini tekshirish 9. Xizmat ko'rsatadigan mexanizatsiya uskunolari mavjudligi, sozligi va ishga yaroqliligini tekshirish 10. Reagentlarni tayyorlashda yordamchi va tayyorgarlik ishlarini bajarish 11. Yuqori razryadli ishchilar nazoratida reagent eritmalarini tayyorlash 12. Eritmalar konsentratsiyasi aniqlash 13. Reagentlarni eritma tayyorlash idishiga nasoslar yordamida haydash va yetkazish 14. Xizmat ko'rsatadigan uskunalarining joriy ta'mirlash ishlarida ishtirok etish Ko'nikmalar: Texnologik jarayonlardagi o'zgarishlar va jihozlardagi nosozliklarni tezlik bilan aniqlash hamda bartaraf etish Texnik hujjatlarni to'g'ri to'ldirish Ish o'rnining tozaligi, yoritilganligi, yong'in xavfsizligi belgilangan talablarga muvofiqligini vizual tekshirish Shaxsiy himoya vositalari va yong'in xavfsizligi vositalaridan to'g'ri foydalanish Yuqori razryadli ishchi nazoratida rejim xaritasiga asosan reagent tayyorlash texnologik jarayonini olib borish Jabrlanganlarga birinchi yordam ko'rsatish Bilimlar: Uchastkaga keltiriladigan barcha reagentlar xususiyatlari Reagentlar konsentratsiyasidan kelib chiqib reagentlarni eritish tartibi va qoidasi Reagent sarfi normalari va reagentlarni saqlash qoidalari Ksantogenat konsentratsiyasini aniqlash usullari Elektr uskunalarida kelib chiqishi mumkin bo'lgan nosozliklar va ularning kelib chiqish sabablari
---------------------------------	--	--

		Aloqa vositalari, sanoat signalizatsiyasi, jamoaviy va shaxsiy himoya vositalari, yong'inga qarshi va gazdan himoya vositalarining qo'llanilishi, ulardan foydalanish va ishga yaroqliligini tekshirish qoidalari
		Amaldagi asbob-uskunalar, mexanizmlar va qurilmalarning qo'llanilishi, tuzilishi, ishlash tamoyillari, ulardan foydalanish va xizmat ko'rsatish qoidalari
B1.02.2 Reagentlarni eritish ishlarini tashkil etish		Ishlab chiqarish korxonalari hududlarida harakatlanish qoidalari
		Jabrlanganlarga birinchi yordam ko'rsatish qoidalari
		Avariya oqibatlarini oldini olish va bartaraf etish qoidalari
		Mehnat harakatlari:
		1. Smenani qabul qilishda va toshirishda ishlab chiqarish topshiriqlari, ish o'rne holati, xizmat ko'rsatiladigan uskunalaridagi nosozliklar va ularni bartaraf etish bo'yicha qilingan ishlar bo'yicha ma'lumot olish va ma'lumot berish
		2. Texnologik jarayon uchun kerakli konsentratsiyadagi reagent eritmalarini tayyorlash
		3. Eritmalar konsentratsiyasini rostdash
		4. Reagent sarfi hisobini yuritish
		5. Reagent eritmalarini dozlash bo'limiga quvurlar orqali yuborish
		6. Qorishtirgichlar, aralashtirgichlar, eritkichlar, agitatorlar, ta'minlagichlar, nasoslar va xizmat ko'rsatiladigan uskunalar holatini tekshirish va ulardagi nosozliklarni bartaraf etish
		7. Ventilyatorlarning ishlashini kuzatish
		8. Xizmat ko'rsatiladigan uskunaning ishlashidagi nosozliklarni aniqlash va bartaraf etish, ularni ta'mirlashda ishtirok etish
		9. Sarf bakkalari tubida erimay cho'kib qolgan cho'kindilarni davriy ravishda tozalash
		10. Ish o'rne hisobot hujjatlarini yuritish
		11. Ish jarayonida shaxsiy va jamoaviy himoya vositalaridan foydalanish
		Ko'nikmalar:
		Reagent sarfi hisobini aniqlash
		Eritmalar konsentratsiyasini aniqlash va rostdash
		Rejim xaritasiga muvofiq reagent tayyorlash texnologik jarayonini boshqarish
		Texnologik jarayonlardagi o'zgarishlar va jihozlardagi nosozliklarni tezlik bilan aniqlash hamda bartaraf etish
		Texnik hujjatlarni to'g'ri to'ldirish
		Jabrlanganlarga birinchi yordam ko'rsatish

		Shaxsiy himoya vositalarini, yong'inga qarshi vositalarni qo'llash va favqulodda vaziyatlarda asboblarda foydalanish
		Bilimlar:
		Foydali qazilmalarni reagent aralashtirgan holda boyitish usullari
		Reagentlarning qo'llanilishi va xossalari
		Reagentlarni tayyorlash usullari
		Reagent eritmalariga qo'yiladigan talablar
		Reagentlarni sarflash me'yorlari va ularni saqlash qoidalari
		Eritmalar tayyorlash usullari
		Korxonalarda o'rnatiladigan signalizatsiyalarni
		Reagent uzatish quvurlari sxemasi
		Jabrlanganlarga birinchi yordam ko'rsatish qoidalari
		Avariya oqibatlarini oldini olish va bartaraf erish qoidalari
	Mas'uliyat va mustaqillik:	1. Xavfsizlik talablariga amal qilgan holda ishlarni tashkil etish
		2. Yongin haqida xabar berish va yong'inlarni oldini olish
		3. Smena boshlig'i tomonidan berilgan naryad-ruxsatnomasi asosida topshiriqlarni xavfsiz va samarali bajarilishini ta'minlash
		4. Texnologik jarayon uchun kerakli konsentratsiyadagi reagent eritmalarini tayyorlash
		5. Reagentlar sarfi hisobini yuritish
		6. Qorishtirgichlar, eritkichlar, agitatorlar, ta'minlagichlar, nasoslar va xizmat ko'rsatadigan uskunalar soz holatda ishlashini ta'minlash
		7. Eritmalar konsentratsiyasini aniqlash
Texnik va/yoki texnologik talab	ish jarayonida zarur asbob uskunalar, materiallar hamda jihozlardan xavfsiz va samarali foydalanish; talab darajasida shaxsiy himoya vositalaridan foydalanish; texnologik jarayon uchun kerakli reagent eritmasi tarkibini bilish; reagent eritmalarini tayyorlashda texnologik me'yorlarga rioya qilish;	

Kasbning nomi:	Flotator (flotatorchi)	
Mashg'ulot nomining kodi:	81121	
TMR bo'yicha malaka darajasi:	3	
Malakani baholashga qo'yiladigan talablar	Malakani baholash tavsiya etiladi	
Ish staji (amaliy tajriba)ga qo'yilgan talablar:	Ish staji talab etilmaydi	
Layoqatiga va shaxsiy kompetensiyalarga qo'yilgan talablar	Kamida 18 yoshga to'lgan shaxslar; mehnat muhofazasi, sanoat va texnika xavfsizligi, sanoat sanitariyasi me'yoriy talablari, favqulodda vaziyatlar, yong'in va elektr xavfsizligi talablari bo'yicha bilimlarni sinovdan o'tgan bo'lishi; dastlabki va davriy tibbiy ko'rikdan o'tgan bo'lishi; mustaqil ishlash uchun ruxsatga ega bo'lishi; rahbarlariga o'z vaqtida va to'g'ri ma'lumotlarni taqdim etish; o'z bilimi, tajribasi va vakolati doirasida qarorlar qabul qilish; belgilangan vazifalarni ish vaqtidan unumli va oqilona foydalangan holda bajarish; mehnatni muhofaza qilish va xavfsizlik texnikasi, atrof-muhitni muhofaza qilish, sanitariya-gigiyena, yong'in va elektr xavfsizligi qoidalariga rioya qilish; o'z tajribasini hamkasblari bilan bo'lishish; jamoalar bilan inoq ishlash; o'z vazifalariga bog'liq yangilik va innovatsiyalarni kuzatib borish, o'zlashtirish va joriy qilish; e'tibor va aniqlik; stressli holatlarda vazminlik; o'rganishga ochiqlik.	
Ta'lim darajasiga qo'yilgan talablar:	Boshlang'ich professional ta'lim; o'rta maxsus ta'lim; umumiy o'rta ta'lim.	
Norasmiy va informal ta'lim bilan bog'liqligi:	norasmiy (informal) ta'lim yoki amaliy tajriba	
Kasbiy standartlar reyestrda mavjudligi:		
Kasbning boshqa mumkin bo'lgan nomlari:	2-6 razryadli Flotator	
Boshqa kasblar bilan aloqadorligi:	TMR bo'yicha malaka darajasi:	Kasbning nomi:
	2	Reagentlarni dozalovchi
	2	Reagentlarni erituvchi
	3	Filtrlovchi

Mehnat funksiyalarining tasnifi		
Kodi va nomi	Mehnat vazifasi	
D1.3 - Foydali qazilmalarni flotatsiya usulida boyitish ishlarini tashkil etish	D1.01.3 - Ish joyini va uskunalarni ishga tayyorlash	O'qitish natijalari
		Mehnat harakatlari:
		1. Smenani topshirish va qabul qilishda ishlab chiqarish topshiriqlari, ish joyining holati, xizmat ko'rsatilayotgan uskunalarning ishlashidagi nosozliklar va ularni bartaraf etish bo'yicha ko'rilgan choralar haqida ma'lumot berish va ma'lumot olish
		2. Ish joyini qabul qilish va ko'zdan kechirish
		3. Flotatsiya uskunalari: mashinalar, nasoslar, apparatlar, quvurlarning texnik holatini tekshirish
		4. Yordamchi qurilmalar: aralashtirgichlar, ko'pik oluvchi moslamalar, reagentlar dozatorlarining mavjudligi va ishga tayyorligini tekshirish
		5. Signalizatsiya vositalari, yoritish moslamalari va nazorat-o'lchov asboblarning sozligini nazorat qilish
		6. Suv, havo va reagentlar uzatish tizimlarini tekshirish va ishga tayyorlash
		7. Zaruriy materiallar: reagentlar, tozalash vositalari, asbob-uskunalarining mavjudligi va holatini tekshirish
		8. Uskunalarini pulpa qoldiqlari va iflosliklardan tozalash uchun havo bilan puflash va yuvish ishlarini amalga oshirish
		9. Uskunani ishchi qismlarining ishlashini tekshirish uchun uskunar bo'sh holatda ishga tushirish
		10. Shaxsiy himoya vositalarini tayyorlash va ish joyining xavfsiz holatga keltirish
		11. Tekshiruv natijalarini smena jurnalida qayd etish
		12. Xomashyoni boyitish jarayonidagi ish joyini tozalash
		13. Operativ hujjatlarni to'ldirish
		14. Kelib tushayotgan reagent eritmalarini nasos orqali uzatish va sarf nuqtalariga taqsimlash
		15. Reagent eritmalarini konsentratsiyasini nazorat o'lchovlaridan o'tkazish
		Ko'nikmalar:
		Nosozliklar va ularni bartaraf etish bo'yicha ko'rilgan chora-tadbirlar haqida to'g'ri ma'lumot berish
		Ish joylarining xavfsizligi, tozaligi, yoritilganligi va yong'in xavfsizligini belgilangan talablarga muvofiqligini vizual baholash
		Tashqi belgilar orqali uskunar ishlashini diagnostika qilish
		Aralashtirgichlar, ko'pik chiqaruvchilar, sidirgichlar, dozalash qurilmalari va boshqa yordamchi uskunalarning ishlashini vizual tekshirish
		Quvurlar germetikligini va armaturaning ishlashini vizual tekshirish
		Materiallar va boshqa vositalarning yaroqliligini vizual aniqlash

		Uskunalarni tozalash uchun suv va havo shlanglaridan to'g'ri foydalanish
		Uskunaning to'g'ri ishga tushirish va to'xtatish
		Shaxsiy himoya vositalaridan to'g'ri foydalanish
		Ish hujjatlarini to'g'ri to'ldirish
		Xavfsizlik texnikasi va yo'riqnomalar talablari asosida uskunalarni tozalash
		Nasos qurilmalarini boshqarish
		Eritma konsentratsiyasini aniqlash
		Bilimlar:
		Smenani topshirishda uskunalar, materiallar va texnologik jarayonlar bo'yicha ma'lumot berish tartibi
		Uskunalarining nosozlik belgilari
		Ish o'rniga qo'yiladigan talablar
		Flotatsiya mashinalari, nasoslar, apparatlar va boshqa uskunalarining tuzilishi va ishlash prinsipi
		Ehtimoliy nosozliklar va ularni aniqlash usullari
		Aralashtirgichlar, ko'pik yig'uvchilar va dozatorlarning vazifasi va tuzilishi
		Asbob-uskunalar nosozligi aniqlanganda bajariladigan harakatlar tartibi
		Signalizatsiya va ish o'rnining yoritilganligini tekshirish qoidalari
		Suv, havo va reagentlar ta'minotining texnologik sxemasi
		Reagentlar turlari va ularning vazifasi
		Uskunani yuvish va havo bilan puflab tozalash tartibi hamda ishlarni bajarishda xavfsizlik talablari
		Uskunani ishga tushirish tartibi
		Uskunalar nosozliklari turlari
		Shaxsiy himoya vositalari turlari va ulardan foydalanish qoidalari
		Kimyoviy moddalar bilan xavfsiz ishlash usullari
		Ish hujjatlarini yuritishga qo'yiladigan talablar
	D1.02.3 - Foydali qazilmalarni flotatsiya usulida boyitish uskunalariga xizmat ko'rsatish	Mehnat harakatlari:
		1. Xizmat ko'rsatilayotgan uskunalaridagi nosozliklarni aniqlash va bartaraf etish
		2. Uskunani ish jarayonida rejali texnik ko'rikdan o'tkazish
		3. Flotatsiya mashinalari, jeloblar va quvurlarni ko'piklar, shlamlar va begona moddalardan tozalash
		4. Uskunalarni belgilangan tartibga muvofiq suv yoki texnologik eritmalar bilan yuvish
		5. Uskunaning harakatlanuvchi qismlarini moylash jadvaliga muvofiq moylash
		6. Uskunaning kichik ta'mirlash ishlarini bajarish, shlanglar va mahkamlagichlarni almashtirish, tiqilib qolgan joylarni tozalash
		7. Uskunaning barqaror ishlashiga ta'sir qiluvchi kichik nosozliklarning oldini olish va o'z vaqtida bartaraf etish

		8. Uskunalarni rejali ta'mirga tayyorlash: pulpani chiqarish, uskunalarni to'xtatish va yuvish
		9. Nosozliklar haqida ta'mirlash xizmati xodimlariga o'z vaqtida xabar berish
		10. Uskunaning avtomatik himoya va signalizatsiya tizimlari ishini nazorat qilish
		11. Uskunaning texnik holati haqida ma'lumotlarni smena hujjatlariga qayd etish
		Ko'nikmalar:
		Uskunani ish jarayonida rejalashtirilgan vizual ko'zdan kechirish
		Uskunalarining ish jarayonida belgilangan reja asosida vizual ko'rikdan o'tkazish
		Uskunaning normal ishlashini yoki nosozliklarini vizual va chiqayotgan tovush orqali aniqlash
		Tozalash asboblari va vositalaridan foydalanish
		Kerakli turdagi moylash materialini tanlash va uni uskunaning kerakli nuqtalarida qo'llash
		Ish qurollaridan foydalanish
		Uskunalarni xavfsiz o'chirish
		Nosozliklar haqida ta'mirlash xodimlariga xabar berish muammoning mohiyatini aniq ifodalash
		Uskunadagi avtomatik himoya va signalizatsiya tizimlarining ishlashini nazorat qilish
		Uskunadagi avtomatik himoya va signalizatsiya tizimlarining ishlashini nazorat qilish
		Nosozliklarning sababini tahlil qilish
		Bilimlar:
		Xizmat ko'rsatilayotgan uskunalardagi nosozliklar turlari va ularning oldini olish usullari
		Uskunalarining rejali texnik ko'rikdan o'tkazish ga qo'yiladigan talablar
		Flotatsiya mashinalari, nasoslar, aralashtirgichlar va dozalovchi qurilmalar nosozliklari turlari
		Flotatsiya mashinalari, jeloblar, quvurlar va boshqa uskunalarni tozalashda xavfsizlik talablari
		Uskunalarni moylash tartibi va usullari, moylar turlari, moylash muddatlari
		Uskunalarni ta'mirlashda xavfsizlik talablari
		Uskunalarni ta'mirlashga tayyorlash tartibi
		Smena hujjatlarini to'ldirish tartibi
	D1.03.3 - Foydali qazilmalarni flotatsiya usulida boyitish texnologik	Mehnat harakatlari:
		1. Texnologik jarayonning borishi va uskunalarining holati haqida ma'lumot olgan holda va ma'lumot bergan holda navbatchilikni qabul qilish va topshirish
		2. Flotatsiya mashinalari, nasoslar, aralashtirgichlar va reagent tizimlarini ishga tushirish, to'xtatish va ularning ishini tartibga solish

	jarayonini boshqarish	3. Texnologik rejimga muvofiq reagentlarni dozalash va uzatish
		4. Flotatsiya kameralariga bo'tana, xomashyo va havo uzatilishini sarfini tartibga solish
		5. Ko'pik qatlami balandligi va uning chiqarilishi va sidirilish tezligini nazorat qilish
		6. Ish jarayonining texnologik ko'rsatkichlarini kuzatib borish
		7. Ruda sifati yoki boshqa omillar o'zgarganda texnologik rejimga tuzatishlar kiritish
		8. Ish jarayonini muvofiqlashtirish maqsadida xizmat ko'rsatuvchi va laboratoriya xodimlari bilan hamkorlik qilish
		9. O'z vakolati doirasida uskunaning ishidagi nosozliklar va belgilangan rejimdan og'ishlarning oldini olish hamda ularni bartaraf etish
		10. Nosozliklar yoki belgilangan rejimdan og'ishlar haqida ustaga yoki navbatchi rahbarga o'z vaqtida xabar berish
		11. Belgilangan sxema bo'yicha flotatsiya jarayonini olib borish
		12. Flotatsiyaning belgilangan rejimini va bo'tana zichligini ta'minlash
		13. Turli xil flotatsiya mashinalariga bo'tananing uzluksiz va bir maromda kelib turishini nazorat qilish
		14. Boyitish mahsulotlari chiqishini kuzatish va tartibga solish
		15. Flotatsiya mashinalarining yuklamasini kuzatib borish
		16. Chiqarilayotgan ko'pik mahsuloti miqdori va sarflanayotgan reagentlar miqdorini kuzatib borish
		17. Pnevmatik flotatsiya mashinalarida siqilgan havo bosimini nazorat qilish
		18. Avtomatik asbob-uskunalarining ishini kuzatib borish
		19. Flotatsiya chiqindi (xvost)larini chiqarish
		20. Olmos konsentratini flotatsiya usulida boyitish jarayonida uni quritish, tortish va kimyoviy tozalashga topshirish
		21. Chiqayotgan mahsulotlar sifatini nazorat qilish
		22. Ish jarayonida konsentrat va chiqindi (xvost)larning sifatini baholash
		23. Konsentrat sifatini nazorat qilish
		24. Reagentlar sarfini hisobga olish
		25. Ishlab chiqarish jurnalini yuritish
		Ko'nikmalar:
		Ko'pik, konsentrat va chiqindi mahsulotlar (xvostlar)ning sifatini vizual nazorat qilish
		O'lchov asboblari: sath o'lchagichlar, zichlik o'lchagichlardan foydalanish
		Ko'pik xususiyatlaridagi og'ishlarni vizual aniqlash

		Texnologik jarayon parametrlariga tezkor o'zgartirishlar kiritish ko'nikmasi
		Laboratoriya va xizmat ko'rsatuvchi xodimlar bilan aniq va professional hamkorlik qilish ko'nikmasi
		Nostandart vaziyatlar yuzaga kelganda harakatlarni muvofiqlashtirish
		Uskunalar ishida og'ishlarni o'z vaqtida aniqlash
		Tasdiqlangan reglamentga muvofiq jarayonni nazorat qilish
		Tasdiqlangan reglamentga muvofiq flotatsiya jarayonini nazorat qilish
		Bo'tana yetkazib berishda bo'tananing bir me'yorda kelmasligi sabablarini aniqlash va bartaraf etishni bilish
		Chiqish oqimlari sifatini baholash
		Uskunalar yuklamasining me'yordan ortiqqligi yoki me'yordan pastligini aniqlash
		Ko'pik hosil bo'lish jarayoni barqarorligini vizual kuzatish
		Siqilgan havo bosimini nazorat qilish va tartibga solish ko'nikmasi
		Datchiklar, avtomatika va nazorat asboblari bilan ishlash
		Vizual va asbob-uskunalar yordamida mahsulot sifatini baholash
		Konsentrat va qoldiqlarning sifati o'zgarishining vizual belgilari orqali farqlash
		Jarayonni barqarorlashtirish uchun reagentlar, havo va pulpa berilishini tartibga solish
		Tashqi belgilari orqali doimiy konsentrat sifatini baholash
		Smena va ishlab chiqarish hisobotlarini to'g'ri rasmiylashtirish
		Bilimlar:
		Nosozliklarning tashqi belgilari, uskunaning ruxsat etilgan ish parametrlari
		Flotatsiya mashinalari, nasoslar, aralashtirgichlar va reagent tizimlarini ishga tushirish, to'xtatish, ularning ish rejimini nazorat qilish tartibi va qoidalari
		Yig'uvchi, ko'pik hosil qiluvchi, faollashtiruvchi va boshqa reagentlar turlari hamda ularning konsentratsiyasi
		Flotatsiya kameralariga bo'tana, xomashyo va havo uzatilish sarf me'yori
		Ko'pik balandligi va ko'piklarni sidirish tezligining texnologik me'yorlari
		Ish jarayonidagi texnologik ko'rsatkichlar
		Ruda sifatiga qo'yiladigan talablar
		Foydali qazilmalarni boyitish texnologiyasi
		Foydali qazilmalarni flotatsiya usulida boyitish rejimi
		Flotatsion mashinalar yuklamalari
		Hosil bo'ladigan ko'piklar miqdoriga qo'yiladigan talablar
		Flotatsiya jarayoniga uzatiladigan havo bosimi me'yorlari

		Flotatsiya chiqindi (xvost)larini chiqarish tartibi
		Mahsulotlar sifatiga qo'yiladigan talablar
		Ishlab chiqarish jurnalini yuritishga qo'yiladigan talablar
	Mas'uliyat va mustaqillik:	1. Ish joyini va ish joyi atrofidagi hududlarni xavfsizlik talablariga muvofiq tayyorlaydi
		2. Mehnat muhofazasi va xavfsizlik texnikasi talablariga muvofiq ishlarni olib boradi
		3. Ish qurollari va uskunalarining soz holatda ishlashini ta'minlaydi
		4. Flotatsiya uskunalarini soz holatda ishlatadi
		5. Belgilangan texnologik rejimga muvofiq foydali qazilmalarni boyitish ishlarini tashkil etadi
		6. Rudalar tarkibidan foydali komponentlarni maksimal ajratib olish va yo'qotishlarni minimallashtiradi
	Texnik va/yoki texnologik talab	
	ish jarayonida zarur asbob uskunalar, materiallar hamda jihozlardan xavfsiz va samarali foydalanish; talab darajasida shaxsiy himoya vositalaridan foydalanish; foydali qazilmalarni boyitish texnologik jarayonni bilish; foydali qazilmalarni flotatsiya usulida boyitish uskunalarining ishlash prinsipini bilish; texnologik jarayonlarni boshqarish.	

Kasbning nomi:	Filtrlovchi	
Mashg'ulot nomining kodi:	81121	
TMR bo'yicha malaka darajasi:	3	
Malakani baholashga qo'yiladigan talablar	Malakani baholash tavsiya etiladi	
Ish staji (amaliy tajriba)ga qo'yilgan talablar:	Ish staji talab etilmaydi	
Layoqatiga va shaxsiy kompetensiyalarga qo'yilgan talablar:	Kamida 18 yoshga to'lgan shaxslar; mehnat muhofazasi, sanoat va texnika xavfsizligi, sanoat sanitariyasi me'yoriy talablari, favqulodda vaziyatlar, yong'in va elektr xavfsizligi talablari bo'yicha bilimlarni sinovdan o'tgan bo'lishi; dastlabki va davriy tibbiy ko'rikdan o'tgan bo'lishi; mustaqil ishlash uchun ruxsatga ega bo'lishi; rahbarlariga o'z vaqtida va to'g'ri ma'lumotlarni taqdim etish; o'z bilimi, tajribasi va vakolati doirasida qarorlar qabul qilish; belgilangan vazifalarni ish vaqtidan unumli va oqilona foydalangan holda bajarish; mehnatni muhofaza qilish va xavfsizlik texnikasi, atrof-muhitni muhofaza qilish, sanitariya-gigiyena, yong'in va elektr xavfsizligi qoidalariga rioya qilish; o'z tajribasini hamkasblari bilan bo'lishish; jamoa bilan inoq ishlash; o'z vazifalariga bog'liq yangilik va innovatsiyalarni kuzatib borish, o'zlashtirish va joriy qilish; e'tibor va aniqlik; stressli holatlarda vazminlik; o'rganishga ochiqlik.	
Ta'lim darajasiga qo'yilgan talablar:	Boshlang'ich professional ta'lim; o'rta maxsus ta'lim; umumiy o'rta ta'lim.	
Norasmiy va informal ta'lim bilan bog'liqligi:	norasmiy (informal) ta'lim yoki amaliy tajriba	
Kasbiy standartlar reyestrda mavjudligi:		
Kasbning boshqa mumkin bo'lgan nomlari:	2-5-razryadli Filtrlovchi	
Boshqa kasblar bilan aloqadorligi:	TMR bo'yicha malaka darajasi:	Kasbning nomi:
	3	Flotator (flotatorchi)

Mehnat funksiyalarining tasnifi		
Kodi va nomi	Mehnat vazifasi	
E1.3 - Foydali qazilmalarni filtrlash jarayonlarini olib borish	E1.01.3 - Kichik hajmdagi bo'tanalarni filtrlash	O'qitish natijalari
		Mehnat harakatlari:
		1. Smenani qabul qilish va topshirishda ishlab chiqarish topshiriqlari, ish o'rni holatlarini, xizmat ko'rsatiladigan jihozlardagi nosozliklar va ularni bartaraf etish bo'yicha qilingan ishlar to'g'risida ma'lumot olish va ma'lumot berish
		2. Maxsus kiyim, maxsus oyoq kiyim, kaska, respirator, shaxsiy himoya vositalarining soz holatda ekanligini tekshirish
		3. Nutch filtrlarda bo'tanalarni bosimsiz filtrlash
		4. Davriy ishlovchi vakuum-filtrlarda bo'tanalarni filtrlash
		5. Ramali filtr-presslarda bo'tanalarni filtrlash
		6. Qopchalik filtrlarda bo'tanalarni filtrlash
		7. Filtrlarga bo'tanalarning yuklanishi va filtrlarning yuklamasini belgilangan rejimga mos ravishda rostlash
		8. Filtrlarni ishga tushirish va to'xtatish
		9. Filtrlarni shlamdan tozalash
		10. Filtrlash ramalarini va quvurlarni yuvish
		11. Bosim va vakuumlarni nazorat qilish
		12. Tahlil natijalari va o'lchov vositalarining ko'rsatkichlariga ko'ra filtrlangan suvning tozaligini, bo'tanalarning uzatilishini va yuvish uchun uzatiladigan suvlarni nazorat qilish va rostlash
		13. Filtrlangan bo'tanalardan namunalar olish
		14. Filtrlash jarayonida ishlatiladigan yordamchi uskunalar yig'ma birliklar va tarmoqlarga xizmat ko'rsatish
		15. Filtrlash matolarini va filtrlar ramalarini qismlarga ajratish va almashtirish
		16. Filtrlar, quvurlar va panjaralarni tozalash
		17. Xizmat ko'rsatiladigan uskunalar ta'mirlashda ko'maklashish
		18. Ish hujjatlarini yuritish
		19. Jabrlanganlarga birinchi yordam ko'rsatish
		20. Favqulodda vaziyatlarda yong'inga qarshi uskunalaridan va avariya vositalaridan foydalanish
		Ko'nikmalar:
		Shaxsiy va jamoaviy himoya vositalaridan foydalanish
		Davriy ishlovchi vakuum-filtrlar, nutch filtrlar, ramali filtr-presslar, qopchali filtrlarda ishlash
		Filtrlarga bo'tanalarning yuklanishi va filtrlarning yuklamasini belgilangan rejimga mos ravishda rostlash
		Filtrlarga yuklanganligini vizual aniqlash

		Bosim va vakuumlarni nazorat qilish
		Filtrlangan bo'tanalardan namunalar olish
		Bosim va vakuum hosil qilish uchun uskunalaridan foydalanish
		Yordamchi uskunalar va yig'ma birliklarga xizmat ko'rsatish
		Filtrlarni demontaj qilish, qismlarni va filtrlash matolarini almashtirishda ish qurollari, asboblardan foydalanish
		Ish hujjatlarini to'g'ri rasmiylashtirish
		O't ochirish vositalaridan va avariya vositalaridan foydalanish
		Bilimlar:
		Bo'tanalarni filtrlashning asosiy jarayonlari
		Filtrlash rejimi
		Filtrlarni ishga tushirish va to'xtatish tartibi
		Bo'tanalarni filtrlashda asosiy va yordamchi uskunalarining ishlash tamoyili va ulardan foydalanish qoidalari
		Kommunikatsiya va signalizatsiya sxemasi
		Xom-ashyolarning fizik-kimyoviy xossalari
		Xom-ashyolar va tayyor mahsulotlarga qo'yiladigan talablar
		Ish hujjatlarini yuritishga qo'yiladigan talablar
		Shaxsiy va jamoaviy himoya vositalariga qo'yiladigan talablar
		Jabrlanganlarga birinchi yordam ko'rsatish qoidalari
		Avariylarni oldini olish va oqibatlarini bartaraf etish bo'yicha chora-tadbirlar rejasi
		O't ochirish vositalaridan foydalanish qoidalari
	E1.02.3 - Uzluksiz ishlovchi vakuum-filtrlarda, diskli filtrlarda va filtrlash yuzasi 100 m ² gacha bo'lgan filtr-presslarda filtrlash	Mehnat harakatlari:
		1. Smenani qabul qilish va topshirishda ishlab chiqarish topshiriqlari, ish o'rne holati, xizmat ko'rsatiladigan jihozlardagi nosozliklar va ularni bartaraf etish bo'yicha qilingan ishlar to'g'risida ma'lumot olish va ma'lumot berish
		2. Maxsus kiyim, maxsus oyoq kiyim, kaska, respirator va boshqa shaxsiy hamda jamoaviy himoya vositalarining soz holatda ekanligini tekshirish
		3. Barabanli va tasmali filtrlarda bo'tanalarni filtrlash
		4. Uzluksiz ishlovchi vakuum-filtrlarda bo'tanalarni filtrlash
		5. Filtrlash yuzasi 100 m ² gacha bo'lgan filtr-presslarda va diskli filtrlarda bo'tanalarni filtrlash
		6. Filtrlash uskunalariga xizmat ko'rsatish, ularni vakuum va kompressor tizimlariga ulash
		7. Nasoslar va boshqa qurilmalarning ishlashini nazorat qilish

		8. Cho'ktirilgan qatlam qalinligiga qarab vakuum qiymatini nazorat qilish va rostdash
		9. Bo'tananing uzatish tezligini va filtrlarning yuklamasini nazorat qilish va rostdash
		10. O'lchov vositalari va tahlil natijalariga ko'ra eritmalarini tozalanganlik darajasini aniqlash
		11. Xizmat ko'rsatiladigan uskunalarni ishga tushirish va to'xtatish
		12. Filtrlar, filtrlash ramalari va quvurlarni tozalash
		13. Cho'kkan gidratlarni siqilgan havo bilan davriy ravishda puflash.
		14. Xizmat ko'rsatiladigan uskunalardagi nosozliklarni aniqlash va bartaraf etish
		15. Filtrlash matolari, ramalari va sektorlarini qismlarga ajratish va almashtirish
		16. Ish hududlarini tozalash
		17. Jabrlanganlarga birinchi yordam ko'rsatish
		18. Favqulodda vaziyatlarda yong'inga qarshi uskunalardan va avariya vositalaridan foydalanish
		Ko'nikmalar:
		Shaxsiy va jamoaviy himoya vositalaridan foydalanish
		Barabanli va tasmali filtrlar, uzluksiz ishlovchi vakuum-filtrlar, filtrlash yuzasi 100 m ² gacha bo'lgan filtr-presslar va diskli filtrlarni boshqarish
		O'lchov vositalari ko'rsatkichini aniqlash
		Tahlil natijalarini tushunish
		Bosim va vakuumlarni qiymatlarini boshqarish
		Filtrlarga yuklanganligini vizual aniqlash
		Ish jarayonida qo'llaniladigan ish qurollaridan foydalanish
		Uskunalardagi nosozliklarni aniqlash
		Birinchi yordam ko'rsatish
		O't ochirish vositalaridan va avariya vositalaridan foydalanish
		Bilimlar:
		Bo'tanalarni filtrlash texnologiyasi
		Filtrlash uskunalari, vakuum-nasoslar tuzilishi va ishlash tamoyili
		Bosim va vakuumni rostdash usullari
		Konsentratlar xossalari
		Filtrlangan eritmalar sifatiga qo'yiladigan talablar
		Mahsulotlarning fizik xossalarini
		Quvurlar, aloqa tizimlari va signalizatsiya tizimlari sxemasi
		Bosim ostida ishlovchi idishlardan xavfsiz foydalanish qoidalari
		Nazorat vositalaridan foydalanish qoidalari
		Filtrlash jarayonlarini boshqarish qoidalari

		Nazorat tahlillarini o'tkazish usullari
		Shaxsiy va jamoaviy himoya vositalariga qo'yiladigan talablar
		Jabrlanganlarga birinchi yordam ko'rsatish qoidolari
		Avariylarni oldini olish va oqibatlarini bartaraf etish bo'yicha chora-tadbirlar rejasi
		O't ochirish vositalaridan foydalanish qoidolari
		Mehnat harakatlari:
E1.03.3 - Avtomatik ishlovchi svechali filtrda, filtrlash yuzasi 100 m ² dan 200 m ² gacha bo'lgan diskli filtrlarda, 100 m ² dan 500 m ² gacha bo'lgan filtr-presslarda bo'tanalarni filtrlash		1. Smenani qabul qilish va topshirishda ishlab chiqarish topshiriqlari, ish o'rne holati, xizmat ko'rsatiladigan jihozlardagi nosozliklar va ularni bartaraf etish bo'yicha qilingan ishlar to'g'risida ma'lumot olish va ma'lumot berish
		2. Maxsus kiyim, maxsus oyoq kiyim, kaska, respirator va boshqa shaxsiy hamda jamoaviy himoya vositalarning soz holatda ekanligini tekshirish
		3. Belgilangan dastur bo'yicha va baraban filtrlari bilan birgalikda avtomatik rejimda bosim ostida ishlaydigan shlam filtrlarida bo'tanani filtrlash jarayonini olib borish
		4. Barabanli filtrlar bilan birgalikda belgilangan dastur bo'yicha avtomatik rejimda, bosim ostida ishlovchi svechali filtrlarda bo'tanalarni filtrlash
		5. Filtrlash yuzasi 100 m ² dan 200 m ² gacha bo'lgan diskli filtrlarda bo'tanalarni filtrlash
		6. Filtrlash yuzasi 100 m ² dan 500 m ² gacha bo'lgan filtr-presslarda bo'tanalarni filtrlash
		7. Avtomatik filtrlarga xizmat ko'rsatish
		8. Filtrlash uskunalariga xizmat ko'rsatish, ularni vakuum va kompressor tizimlariga ulash
		9. Nasoslar va boshqa qurilmalarning ishlashini nazorat qilish
		10. Cho'ktirilgan qatlam qalinligiga qarab vakuum qiymatini nazorat qilish va rostlash
		11. Bo'tananing uzatish tezligini va filtrlarning yuklamasini nazorat qilish va rostlash
		12. O'lchov vositalari va tahlil natijalariga ko'ra eritmalarni tozalanganlik darajasini aniqlash
		13. Xizmat ko'rsatiladigan uskunalarni ishga tushirish va to'xtatish
		14. Filtrlar, filtrlash ramalari va quvurlarni tozalash
		15. Cho'kkan gidratlarni siqilgan havo bilan davriy ravishda puflash.
		16. Xizmat ko'rsatiladigan uskunalardagi nosozliklarni aniqlash va bartaraf etish
		17. Filtrlash matolari, ramalari va sektorlarini qismlarga ajratish va almashtirish
		18. Ish hududlarini tozalash
		19. Jabrlanganlarga birinchi yordam ko'rsatish

		20. Favqulodda vaziyatlarda yong'inga qarshi uskunalardan va avariya vositalaridan foydalanish
		Ko'nikmalar:
		Filtrlarning avtomatik tizimlarini boshqarish
		Shaxsiy va jamoaviy himoya vositalaridan foydalanish
		O'lchov vositalari ko'rsatkichini aniqlash
		Tahlil natijalarini tushunish
		Bosim va vakuumlarni qiymatlarini boshqarish
		Filtrlarga yuklanganligini vizual aniqlash
		Ish jarayonida qo'llaniladigan ish qurollaridan foydalanish
		Uskunalaridagi nosozliklarni aniqlash
		Birinchi yordam ko'rsatish
		O't ochirish vositalaridan va avariya vositalaridan foydalanish
		Bilimlar:
		Bo'tanalarni filtrlash texnologiyasi
		Filtrlash uskunalari, vakuum-nasoslar tuzilishi va ishlash tamoyili
		Bosim va vakuumni rostlash usullari
		Konsentratlar xossalari
		Filtrlangan eritmalar sifatiga qo'yiladigan talablar
		Mahsulotlarning fizik xossalarini
		Quvurlar, aloqa tizimlari va signalizatsiya tizimlari sxemasi
		Bosim ostida ishlovchi idishlardan xavfsiz foydalanish qoidalari
		Nazorat vositalaridan foydalanish qoidalari
		Filtrlash jarayonlarini boshqarish qoidalari
		Nazorat tahlillarini o'tkazish usullari
		Shaxsiy va jamoaviy himoya vositalariga qo'yiladigan talablar
		Jabrlanganlarga birinchi yordam ko'rsatish qoidalari
		Avariyalarni oldini olish va oqibatlarini bartaraf etish bo'yicha chora-tadbirlar rejasi
		O't ochirish vositalaridan foydalanish qoidalari
	E1.04.3 - Filtrlash yuzasi 200 m ² katta bo'lgan diskli filtrlarda, 500 m ² katta bo'lgan o'lchov vositalari va avtomatik vositalar bilan jihozlangan filtr-presslarda	Mehnat harakatlari:
		1. Smenani qabul qilish va topshirishda ishlab chiqarish topshiriqlari, ish o'rni holati, xizmat ko'rsatiladigan jihozlardagi nosozliklar va ularni bartaraf etish bo'yicha qilingan ishlar to'g'risida ma'lumot olish va ma'lumot berish
		2. Maxsus kiyim, maxsus oyoq kiyim, kaska, respirator va boshqa shaxsiy hamda jamoaviy himoya vositalarning soz holatda ekanligini tekshirish
		3. Filtrlash yuzasi 200 m ² dan katta bo'lgan diskli filtrlarda bo'tanalarni filtrlash

	bo'tanalarni filtrlash	4. Filtrlash yuzasi 500 m ² dan katta bo'lgan filtr-presslarda bo'tanalarni filtrlash
		5. Filtrlash uskunalariga xizmat ko'rsatish, ularni vakuum va kompressor tizimlariga ulash
		6. Nasoslar va boshqa qurilmalarning ishlashini nazorat qilish
		9. Cho'ktirilgan qatlam qalinligiga qarab vakuum qiymatini nazorat qilish va rostdlash
		10. Bo'tananing uzatish tezligini va filtrlarning yuklamasini nazorat qilish va rostdlash
		11. O'lchov vositalari va tahlil natijalariga ko'ra eritmalarni tozalanganlik darajasini aniqlash
		12. Xizmat ko'rsatiladigan uskunalarini ishga tushirish va to'xtatish
		13. Filtrlar, filtrlash ramalari va quvurlarni tozalash
		14. Cho'kkan gidratlarni siqilgan havo bilan davriy ravishda puflash.
		15. Xizmat ko'rsatiladigan uskunalaridagi nosozliklarni aniqlash va bartaraf etish
		16. Filtrlash matolari, ramalari va sektorlarini qismlarga ajratish va almashtirish
		17. Ish hududlarini tozalash
		18. Jabrlanganlarga birinchi yordam ko'rsatish
		19. Favqulodda vaziyatlarda yong'inga qarshi uskunalaridan va avariya vositalaridan foydalanish
		Ko'nikmalar:
		Filtrlarning avtomatik tizimlarini boshqarish
		Filtrlash yuzasi 200 m ² dan katta bo'lgan diskli filtrlarni boshqarish
		Filtrlash yuzasi 500 m ² dan katta bo'lgan filtr-presslarni boshqarish
		O'lchov vositalari ko'rsatkichini aniqlash
		Tahlil natijalarini tushunish
		Bosim va vakuumlarni qiymatlarini boshqarish
		Filtrlarga yuklanganligini vizual aniqlash
		Ish jarayonida qo'llaniladigan ish qurollaridan foydalanish
		Uskunalaridagi nosozliklarni aniqlash
		Birinchi yordam ko'rsatish
		O't ochirish vositalaridan va avariya vositalaridan foydalanish
		Shaxsiy va jamoaviy himoya vositalaridan foydalanish
		Bilimlar:
		Filtrlash yuzasi 200 m ² dan katta bo'lgan diskli filtrlar, filtrlash yuzasi 500 m ² dan katta bo'lgan filtr-presslarni tuzilishi va ishlash prinsipi
		Filtrlarning avtomatik tizimlari

		Boʻtanalarni filtrlashda qoʻllaniladigan nazorat oʻlchov vositalari turlari va ulardan foydalanish qoidalari Boʻtanalarni filtrlash texnologiyasi Filtrlash uskunalari, vakuum-nasoslar tuzilishi va ishlash tamoyili Bosim va vakuumni rostlash usullari Konsentratlar xossalari Filtrlangan eritmalar sifatiga qoʻyiladigan talablar Mahsulotlarning fizik xossalarini Quvurlar, aloqa tizimlari va signalizatsiya tizimlari sxemasi Bosim ostida ishlovchi idishlardan xavfsiz foydalanish qoidalari Nazorat vositalaridan foydalanish qoidalari Filtrlash jarayonlarini boshqarish qoidalari Nazorat tahlillarini oʻtkazish usullari Shaxsiy va jamoaviy himoya vositalariga qoʻyiladigan talablar Jabrlanganlarga birinchi yordam koʻrsatish qoidalari Avariyalarni oldini olish va oqibatlarini bartaraf etish boʻyicha chora-tadbirlar rejasi Oʻt ochirish vositalaridan foydalanish qoidalari
	Masʼuliyat va mustaqillik:	1. Xavfsizlik talablariga amal qilgan holda ishlarni tashkil etish 2. Yongʻin haqida xabar berish va yongʻinlarni oldini olish 3. Smena boshligʻi tomonidan berilgan naryad-ruxsatnomasi asosida topshiriqlarni xavfsiz va samarali bajarilishini taʼminlash 4. Baxtsiz hodisalar keltirib chiqaruvchi inson hayoti uchun xavfli boʻlgan omillar toʻgʻrisida darhol rahbariyatga xabar berish 5. Boʻtanalarni filtrlashda bosim va vakuumlarni miqdorlarini boshqarish 6. Ish jarayonidagi muammolarni mustaqil hal qilish, texnik xato va buzilishlarni aniqlash 7. Filtrlar holatini baholash va zarur hollarda toʻxtatish boʻyicha qarorlar qabul qilish 8. Reja va topshiriqlarga asosan filtrlarga mustaqil xizmat koʻrsatish
Texnik va/yoki texnologik talab		Filtrlash jarayoniga moʻljallangan mexanik, vakuum, press-filter, baraban yoki kamerali filtr uskunalari texnik pasportiga muvofiq sozlangan boʻlishi shart; filtrlarning ishlab chiqarish quvvati, filtrlash yuzasi, bosim darajasi, gidravlik tizimlar ishlab chiqaruvchi koʻrsatmalariga mos boʻlishi; uskunalarda avariya toʻxtatish tizimi, bosim va haroratni nazorat qiluvchi oʻlchov asboblari mavjud boʻlishi;

	filtr bo'limida shaxsiy himoya vositalari: respirator, qo'lqop, ko'zoynak, dielektrik oyoq kiyimidan foydalangan holda ishlash; bo'tanalarni filtrlashda xavfsizlik talablarini bilish va rioya qilish; talab darajasida shaxsiy himoya vositalaridan foydalanish; ish jarayonida zarur asbob uskunalar, materiallar hamda jihozlardan xavfsiz va samarali foydalanish; bo'tanalarni filtrlash texnologik zanjirini va filtrlash tamoyilini yaxshi tushunish.
--	--

LOYIHA

V. Kasbiy standartning texnik ma'lumotlari

5.1. Kasbiy standartni ishlab chiqishda ishtirok etgan tashkilot (korxona)lar to'g'risida ma'lumot

№	Xodim to'g'risida ma'lumot	
	Ish joyi va lavozimi	Familiya, ism, otasini ismi
1	Olmalik KMK" AJ Malakani baholash markazi rahbari	Sh.Rahmonov
2		
3		